

**Η Δράμα στην Καλλικρατική Περιφέρεια
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης**
Ο δρόμος προς τις ίσες ευκαιρίες και την ανάπτυξη

Εισηγήσεις Ενότητας «Περιβάλλον – Πράσινη Ανάπτυξη»

Βιομηχανική Ανάπτυξη και Προστασία Περιβάλλοντος στο Νομό Δράμας

Ροζέτα Σίτα

Διεύθυνση Ανάπτυξης Περιφερειακής Ενότητας Δράμας

Βιομηχανική Ανάπτυξη και Προστασία Περιβάλλοντος στο Νομό Δράμας

1. Στόχοι και προοπτικές ανάπτυξης

Η θέση του Νομού Δράμας ως προς τα αστικά κέντρα και τα οδικά δίκτυα της χώρας καθώς και η γεωμορφολογία της περιοχής έχουν καθορίσει τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται και κατά συνέπεια την ανάπτυξη που υπάρχει στην περιοχή. Στις πεδινές εκτάσεις αναπτύσσεται η γεωργία, στις ημιορεινές και ορεινές η κτηνοτροφία και η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου, πλησίον των οικισμών και κατά μήκος των οδικών αξόνων αναπτύσσεται η βιομηχανική δραστηριότητα. Στις δασικές εκτάσεις του Νομού ασκείται η δασοπονία με την συστηματική εκμετάλλευση των δασών και παράλληλα γίνονται προσπάθειες ανάπτυξης ήπιων και εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Όλες οι παραπάνω δραστηριότητες συμβάλουν στην ανάπτυξη της περιοχής και μπορούν να συνυπάρξουν και στο μέλλον χωρίς να αναπτύσσεται η μια εις βάρος της άλλης.

Για να διασφαλισθεί αυτή η συνύπαρξη πρέπει να υπάρχει ένα πρότυπο, ένας σχεδιασμός ανάπτυξης. Βασικά εργαλεία του πρότυπου σχεδίου ανάπτυξης της περιοχής πρέπει να αποτελέσουν ο χωροταξικός σχεδιασμός και η προστασία του περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη που θα υιοθετηθεί πρέπει να σέβεται το περιβάλλον και να αντιμετωπίζει αυτό ως αναπτυξιακό απόθεμα που είναι η μόνη εφικτή και βιώσιμη λύση για τον τόπο.

Ευτυχώς για τον Νομό Δράμας η μέχρι σήμερα ανάπτυξη δεν έχει δημιουργήσει έντονα περιβαλλοντικά προβλήματα πέρα από κάποιες σημειακές περιπτώσεις.

Το συγκριτικό αυτό πλεονέκτημα πρέπει να το εκμεταλλευτούμε για την παραπέρα αναπτυξιακή πορεία του τόπου. Οι αλληπάλληλες κρίσεις – επισιτιστική, ενεργειακή, χρηματοπιστωτική, εντείνονται ενώ παράλληλα εξελίσσεται και η περιβαλλοντική κρίση. Η προστασία του περιβάλλοντος κατά την διαδικασία ανάπτυξης του νομού μπορεί να συμβάλει και στην αντιμετώπιση της κοινωνικοοικονομικής κρίσης.

Επικρατούσα και ορθή κατά την κρίση μας άποψη είναι ότι η Δράμα θα πρέπει να ακολουθήσει τις βασικές αναπτυξιακές στοχεύσεις, όπως είναι η βιώσιμη και ενδογενής ανάπτυξη που θα στηριχθεί στις ίδιες δυνάμεις της κοινωνίας. Επενδύσεις πολλές από ξένους επενδυτές δεν μπορούμε να προσδοκούμε. Η περιοχή όπως έχει διαμορφωθεί μέχρι σήμερα δεν αποτελεί πρωταρχική επιλογή λόγω ελλιπών υποδομών, δικτύων μεταφοράς, απόστασης από τελικούς προορισμούς κ.λ.π.

Επομένως η ανάπτυξη του Νομού πρέπει να βασισθεί στις πρώτες ύλες που διαθέτει, στην αξιοποίηση των προϊόντων που παράγονται εδώ και στις επενδύσεις από τοπικούς παράγοντες.

Η χρήση αυτού του αναπτυξιακού προτύπου ανοίγει νέες δυνατότητες από τον αγροτικό μέχρι τον τουριστικό τομέα, δημιουργώντας νέες προοπτικές στον κλάδο της μεταποίησης, στον κατασκευαστικό τομέα, στον τομέα της ενέργειας. Σαν ελάχιστη συμβολή στην προσπάθεια της αναπτυξιακής πορείας του τόπου, θα παρουσιαστούν παρακάτω ορισμένες σημαντικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον Νομό με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται για την προστασία του περιβάλλοντος, ώστε να διασφαλίσουμε το περιβάλλον και την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής.

2. Βιομηχανικές και μεταποιητικές δραστηριότητες της περιοχής

Η βιομηχανία ανήκει στον δευτερογενή τομέα της παραγωγής και μαζί με τον πρωτογενή τομέα αποτελούν βασικούς πυλώνες ανάπτυξης του Νομού. Η βιομηχανική δραστηριότητα όμως συχνά συνοδεύεται και από περιβαλλοντικά προβλήματα, που οφείλονται είτε σε απορρίψεις ρυπαντικών φορτίων στο περιβάλλον, είτε σε αστοχία χωροθέτησης, είτε σε συνδυασμό των δυο αυτών παραγόντων.

Οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις λόγω των ρυπαντικών απορρίψεων στο περιβάλλον εκδηλώνονται υπό τη μορφή : α) εκπομπών ατμοσφαιρικών ρύπων, β) υγρών αποβλήτων που απαιτούν συνήθως κατάλληλη επεξεργασία και διάθεση, γ) στερεών ή και επικίνδυνων αποβλήτων, που απαιτούν κατάλληλη διαχείριση, δ) εκπομπών θορύβου, που απαιτούν κατάλληλα μέτρα αντιμετώπισης.

Η αστοχία χωροθέτησης από την άλλη πλευρά οφείλεται :

- Είτε σε κακή επιλογή της θέσης εγκατάστασης της βιομηχανικής δραστηριότητας π.χ. λόγω : α) απουσίας κατάλληλου αποδέκτη διάθεσης των αποβλήτων, β) έλλειψης επαρκών υποδομών διαχείρισης των αποβλήτων, γ) δέσμευσης έκτασης που θα μπορούσε να αποδοθεί σε άλλες χρήσεις, όπως γεωργικές, κτηνοτροφικές, τουριστικές κ.ά., δ) γειτνίασης με αρχαιολογικούς ή πολιτιστικούς χώρους ή ευαίσθητους αποδέκτες ή αστικά ή οικιστικά κέντρα, κ.λπ.
- Είτε σε υπερσυγκέντρωση βιομηχανικών δραστηριοτήτων σε μια περιοχή, οι συνολικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις των οποίων υπερβαίνουν τη φέρουσα αφομοιωτική ικανότητα του περιβάλλοντος της περιοχής αυτής.

Η βιομηχανική δραστηριότητα του Νομού πραγματοποιήθηκε και συνεχίζει να πραγματοποιείται με σχετικά άναρχο τρόπο σε ότι αφορά τη χωροθέτηση και χωρίς επαρκή ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης. Έτσι – με εξαίρεση ορισμένους θύλακες βιομηχανικής συγκέντρωσης, νομοθετημένους ή μη (ΒΙ.ΠΕ, ΒΙΟΠΑ) – η βιομηχανία σε μεγάλο ποσοστό παρουσιάζεται γεωγραφικά διεσπαρμένη στον νομό με τάσεις συγκέντρωσης γύρω από τους οικισμούς και κατά μήκος των οδικών αξόνων. Επί πλέον, για διάφορους λόγους – οικονομικούς και άλλους – η αρχική εντατική ανάπτυξη έχει παραχωρήσει πλέον τη θέση της σε μια φθίνουσα πορεία, που συνεχίζεται ως τις μέρες μας. Το γεγονός αυτό αποτελεί αρνητική εξέλιξη για το περιβάλλον αφού στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζονται τα μέτρα για την προστασία του.

Οι μονάδες του Νομού Δράμας ως επί το πλείστον είναι μονάδες επεξεργασίας και τυποποίησης αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, μονάδες που παράγουν προϊόντα για την οικοδομή, μονάδες ανακύκλωσης και αξιοποίησης στερεών αποβλήτων και μονάδες επεξεργασίας μαρμάρου και προϊόντων ξύλου.

3. Προβλήματα παραγωγικών δραστηριοτήτων ανά κλάδο και μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος.

3.1. Επεξεργασία και τυποποίηση αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων.

Οι μονάδες αυτές είναι διάσπαρτες στον Νομό και αφορούν ως επί το πλείστον οινοποιία, συσκευαστήρια και ξηραντήρια αγροτικών προϊόντων, σφαγεία, παραγωγή κρεατοσκευασμάτων, επεξεργασίας γάλακτος κ.α..

Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται κατά περίπτωση αφορούν τα υγρά απόβλητα τις αέριες εκπομπές και την διαχείριση των στερεών αποβλήτων.

Τα υγρά απόβλητα των μονάδων αυτών περιέχουν συχνά υψηλό οργανικό φορτίου και η επεξεργασία τους απαιτεί σύνθετες και δαπανηρές εγκαταστάσεις.

Οι μονάδες αυτές καλό είναι να εγκαθίστανται σε οργανωμένους υποδοχείς που διαθέτουν τις απαιτούμενες υποδομές, ώστε να μην επιβαρύνονται με την εγκατάσταση και λειτουργία αυτόνομων συστημάτων επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων.

Ακόμη από πολλές μονάδες του κλάδου προκύπτουν στερεά απόβλητα ως παραπροϊόντα που απαιτούν την κατάλληλη διαχείριση.

3.2. Μονάδες κατασκευής προϊόντων για την οικοδομή.

Οι μονάδες αυτές είναι κυρίως μονάδες μεταλλικών κατασκευών, σκυροδέματος, ασφαλτομίγματος κ.α. Τα συστήματα επεξεργασίας των υγρών αποβλήτων τους είναι συνήθως λιγότερο δαπανηρά. Η ατμοσφαιρική ρύπανση είναι θέμα που πρέπει να αντιμετωπίζεται μεμονωμένα με την χρήση κατάλληλων κατά περίπτωση φίλτρων. Τα στερεά απόβλητα των μονάδων αυτών ανακυκλώνονται από οργανωμένους φορείς διαχείρισης.

3.3. Μονάδες υποδομών για την προστασία του περιβάλλοντος.

Βιολογικοί καθαρισμοί, μονάδες διάθεσης, ανακύκλωσης και επαναχρησιμοποίηση στερεών αποβλήτων, συλλογής μετάλλων, συσκευασίων, μεταχειρισμένων ελαίων, Οχημάτων Τέλους Κύκλου Ζωής έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν τα τελευταία χρόνια στον Νομό.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων με μείωση της παραγωγής τους, η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών διαχείρισης δημιουργεί μια αγορά και ποιοτικές θέσεις εργασίας στην έρευνα και την ανάπτυξη τεχνολογίας, στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, στα προ-

γράμματα ανακύκλωσης, στην κατασκευή και τη λειτουργία μονάδων επεξεργασίας και εγκαταστάσεων
διάθεσης
αποβλήτων.

Οι δραστηριότητες αυτές αρχικά αντιμετωπίστηκαν ως μικρές σε μέγεθος και φιλικές προς το περιβάλλον. Φιλικό προς το περιβάλλον είναι το αντικείμενο της δραστηριότητας όχι όμως και η λειτουργία των μονάδων. Οι μονάδες αυτές πρέπει να χωροθετούνται με αυστηρά κριτήρια και να εφαρμόζουν αυστηρά τις προδιαγραφές για την προστασία του περιβάλλοντος.

3.4. Μονάδες επεξεργασίας και παραγωγής προϊόντων ξύλου

Μονάδες του είδους έχουν εγκατασταθεί στην περιοχή λόγω της εκμετάλλευσης του δασικού πλούτου.

Οι πολιτικές για τα δάση αφορούν στη διαφύλαξή τους, αλλά και στην ανάπτυξή τους. Εάν διαχειριστούμε συνετά και αποτελεσματικά τα δάση της περιοχής μας, θα δημιουργήσουμε ένα πλεονέκτημα για μια ανάπτυξη συμβατή με το περιβάλλον και μάλιστα σε περιοχές γεωγραφικά αποκλεισμένες, τα οφέλη της οποίας θα διαχέονται σε όλο τον τοπικό πληθυσμό. Απαιτείται δασοπονικό σχέδιο για κάθε δασικό σύμπλεγμα, ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης των δασικών χαρτών και σύνταξη δασολογίου.

Η ορθολογική εκμετάλλευση του δασικού πλούτου στον Νομό συμπαρασύρει και μια σειρά παραγωγικών δραστηριοτήτων που βασίζονται στην επεξεργασία του ξύλου καθώς και στην αξιοποίηση των υποπροϊόντων αυτού. Οι μονάδες αυτές χωροθετούνται συνήθως πλησίον της περιοχής όπου παράγεται η πρώτη ύλη και συμβάλουν σημαντικά στην ανάπτυξη των απομακρυσμένων ορεινών περιοχών.

Το Δασαρχείο σε συνεργασία με τα επιμελητήρια και τους παραγωγικούς φορείς πρέπει να εκπονήσουν σχέδιο εκμετάλλευσης του δασικού πλούτου της περιοχής και να χωροθετηθεί ένας θύλακας ανάπτυξης των δραστηριοτήτων του κλάδου. Η οργάνωση αυτή θα μπορούσε να προβληθεί και να αποτελέσει ελκυστικό τόπο προσέγγισης επενδύσεων.

Όσον αφορά τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις από την λειτουργία των μονάδων του είδους, αφορούν κυρίως τον θόρυβο και τις εκπομπές σκόνης και αιωρούμενων σωματιδίων. Τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται είναι η σωστή χωροθέτηση και η τοποθέτηση φίλτρων κατακράτησης της σκόνης που μπορεί να είναι από κυκλώνες έως και αυτοκαθαριζόμενοι φιλτρόσακκοι.

3.5. Εκμετάλλευση ορυκτού πλούτου

Στον Νομό Δράμας η μεταλλευτική και εξορυκτική δραστηριότητα αφορά κυρίως την εξόρυξη και επεξεργασία των μαρμάρων και σε μικρότερο βαθμό άλλων βιομηχανικών και αδρανών υλικών.

Τα αδρανή υλικά εξορύσσονται από τα λατομεία αδρανών. Οι περιοχές όπου βρίσκονται σήμερα τα λατομεία αδρανών έχουν καθορισθεί με απόφαση του Νομάρχη Δράμας (ΦΕΚ Β 450/1997) και είναι α. η περιοχή Αγοράς – Νικηφόρου και η περιοχή Μικρόπολης. Στις περιοχές αυτές έχουν μεταφερθεί τα λατομεία αδρανών.

Το όρος Φαλακρό και Μενοίκιο διαθέτουν καλής ποιότητας μάρμαρα. Η εξόρυξη και η επεξεργασία των μαρμάρων, και η εκμετάλλευση του ορυκτού πλούτου της περιοχής αποτελεί σήμερα σημαντικό παράγοντα Ανάπτυξης του Νομού. Από την εξέταση της γεωγραφικής κατανομής της πρωτογενούς παραγωγής ογκομαρμάρου προκύπτει ότι οι περιοχές της Καβάλας και της Δράμας συμμετέχουν στην πανελλαδική παραγωγή ογκομαρμάρου σε ποσοστό 70%, ακολουθούν οι Κυκλάδες με 10% και η Αττική με 6-7%.

Ανησυχητικές είναι οι προβλέψεις του κλάδου για τις προοπτικές εξόρυξης, όπου παρατηρείται φθίνουσα τάση στην παραγωγή ογκομαρμάρων.

Ανησυχητική είναι επίσης η αυξητική τάση των εισαγωγών μαρμάρων από χώρες της Ε.Ε. ή από τρίτες χώρες, παράλληλα με την μείωση του εξαγωγικού προσανατολισμού του κλάδου.

Υπάρχει επομένως, αμοιβαίο ενδιαφέρον του Κλάδου και των φορέων της περιοχής για συνεργασία, ανάπτυξη και προώθηση των κοινών ενδιαφερόντων που είναι η ανάπτυξη του κλάδου και η οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.

Ο κλάδος όμως ενώ συμβάλλει με μεγάλο ποσοστό στην ανάπτυξη της περιοχής αντιμετωπίζει προβλήματα τα οποία έχουν παρουσιασθεί αναλυτικά σε άλλες εισηγήσεις της διημερίδας αυτής. Τα προβλήματα αυτά οφείλονται στην φύση της δραστηριότητας καθώς και στις ιδιαιτερότητες της παραγωγικής διαδικασίας, εκμετάλλευσης και εξόρυξης, δεδομένου ότι :

1. Οι πρώτες ύλες βρίσκονται πολλές φορές σε περιοχές όπου αναπτύσσονται και άλλες ανταγωνιστικές δραστηριότητες, όπως τουρισμός, οικολογικά προστατευόμενες περιοχές, κτηνοτροφία κ.λ.π. και δεν υπάρχει η δυνατότητα εναλλακτικής χωροθέτησης, όπως συμβαίνει με άλλες δραστηριότητες.
2. Τα τελευταία χρόνια έχουν οριοθετηθεί πολλές περιοχές της χώρας που προστατεύονται από Εθνικές οι Διεθνείς συμβάσεις (αισθητικά δάση, καταφύγια, Natura, Εθνικά πάρκα κ.λ.π.) με αποτέλεσμα να περιορίζονται αισθητά οι θέσεις αναζήτησης κοιτασμάτων. Για παράδειγμα το 18% περίπου της χώρας μας έχει ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, εάν λάβει κανείς υπόψη ότι το μεγαλύτερο από αυτό το ποσοστό αφορά ορεινές περιοχές, όπου αναπτύσσεται και η δραστηριότητα της εξόρυξης, γίνεται κατανοητό το μέγεθος των περιορισμών αυτών.
3. Οι επιχειρήσεις δεν εφαρμόζουν πάντα τον πλέον ενδεδειγμένο τρόπο εκμετάλλευσης και επομένως δεν γίνεται η πλέον ορθολογική εκμετάλλευση των κοιτασμάτων, με απώτερες συνέπειες την μείωση των αποθεμάτων.
4. Οι διαδικασίες αδειοδότησης είναι πολύπλοκες και χρονοβόρες, δεν εφαρμόζονται οι προθεσμίες που προβλέπονται από την εκάστοτε Νομοθεσία.
5. Στις λατομικές περιοχές δεν υπάρχουν τα απαιτούμενα έργα υποδομής, όπως ύδρευσης, οδοποιίας, με αποτέλεσμα να γίνεται δυσχερής η εκμετάλλευση.
6. Η επικρατούσα άποψη των πολιτών και η εικόνα που έχουν για τα λατομεία πολλές φορές μπορεί να είναι άδικη ή υπερβολική. Οι λατόμοι δεν είναι άμοιροι των ευθυνών τους για την αντιμετώπιση αυτή. Τα εγκαταλελειμμένα λατομεία είναι αδιάψευστοι μάρτυρες της κατάστασης αυτής.

7. Οι μονάδες επεξεργασίας μαρμάρων, για να πετύχουν την μέγιστη αξιοποίηση των ογκομαρμάρων απαιτούν υψηλό κόστος μηχανολογικό εξοπλισμό, στον λατομικό χώρο και στις μονάδες επεξεργασίας, ο οποίος ως επί το πλείστον είναι εισαγόμενος, με αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους παραγωγής. Το κόστος αυτό, σε συνδυασμό με τις αυστηρές και δαπανηρές προδιαγραφές λειτουργίας των μονάδων καθώς και το υψηλό εργατικό κόστος στην χώρας μας σε σύγκριση με τις ανταγωνίστριες χώρες (τρίτες χώρες) καθιστούν τα παραγόμενα προϊόντα λιγότερο ελκυστικά από το παρελθόν, ιδιαίτερα στις εξαγωγές.

Ενεργώντας με γνώμονα την ανάπτυξη της περιοχής και την Προστασία του Περιβάλλοντος προτείνουμε :

- Η ύπαρξη των κοιτασμάτων έχει διαμορφώσει άτυπες λατομικές ζώνες, στις οποίες παρατηρείται συσσώρευση της λατομικής δραστηριότητας.
Κάθε μία από τις περιοχές αυτές παρουσιάζει ειδικά προβλήματα, που μπορεί να αφορούν τα έργα υποδομής, τις άδειες λειτουργίας, συγκρούσεις της δραστηριότητας με άλλες δραστηριότητες της περιοχής κ.λπ.
Για τις περιοχές αυτές πρέπει να ληφθεί μέριμνα με την συνεργασία όλων των εμπλεκομένων φορέων, με σκοπό : την καταγραφή των προβλημάτων σε κάθε μία από αυτές, την απεμπλοκή τους από τις διαδικασίες αδειοδότησης, την δημιουργία των απαιτούμενων έργων υποδομής καθώς και απαραίτητως την εφαρμογή μέτρων αποκατάστασης του περιβάλλοντος.
Αυτό θα βοηθήσει στην αρμονική συνύπαρξη της δραστηριότητας με τις άλλες δραστηριότητες και τους κατοίκους των περιοχών.
- Μόνιμη συνεργασία του Συνδέσμου του κλάδου και της Περιφέρειας για την αντιμετώπιση των ειδικών προβλημάτων.
- Ενίσχυση του ρόλου του Συνδέσμου του κλάδου στον σχεδιασμό της εκμετάλλευσης του ορυκτού πλούτου της περιοχής.
- Καταγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και εκπόνηση ρεαλιστικού σχεδίου αποκατάστασης με ευθύνη του Συνδέσμου, δεσμευτικό για τον κλάδο.
- Ενίσχυση της αξιοπιστίας του κλάδου με ενέργειες και μέτρα αποκατάστασης του περιβάλλοντος ώστε η δραστηριότητα αυτού να γίνει αποδεκτή στις τοπικές κοινωνίες.
- Για όλα τα ενεργά λατομεία να ληφθούν μέτρα οπτικής απομόνωσης καθώς και να εντατικοποιηθεί η αποκατάσταση του περιβάλλοντος.
- Στα ανενεργά λατομεία πρέπει να εφαρμοσθεί η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, ανεξαρτήτως του κόστους που συνεπάγεται αυτό.

- Οι μονάδες επεξεργασίας μαρμάρου να παίρνουν μέτρα για την εξοικονόμηση του νερού που χρησιμοποιούν στην παραγωγή τοποθετώντας εγκαταστάσεις επεξεργασίας που θα περιλαμβάνουν τουλάχιστον κροκίδωση και φιλτρόπρεσες.
- Με πρωτοβουλία των εγκαταστημένων μονάδων του κλάδου να εκπονηθεί ένα συλλογικό σύστημα αξιοποίησης και διάθεσης των στερεών αποβλήτων που παράγονται από τις μονάδες επεξεργασίας. Για τον σκοπό αυτόν προτείνουμε την ύπαρξη δύο τουλάχιστον χώρων που θα είναι χωροθετημένοι κοντά στις περιοχές που παρουσιάζουν συσσώρευση μονάδων επεξεργασίας μαρμάρων, ώστε να επιτευχθεί η ορθολογική διαχείριση των στερεών αποβλήτων τους και παράλληλα να μην είναι απαγορευτικό το κόστος μεταφοράς αυτών.

Ακόμη για την ανάπτυξη του κλάδου και του Νομού προτείνουμε :

- Την ίδρυση σχολών τεχνικής και τεχνολογικής εκπαίδευσης (ΤΕΕ –ΤΕΙ) στον Νομό.
- Την ίδρυση Ινστιτούτου Μαρμάρου στον Νομό.
- Την δημιουργία Μουσείου Μαρμάρου – ορυκτού πλούτου στον Νομό.
- Την πραγματοποίηση ετήσιων κλαδικών εκθέσεων στον Νομό.

Έτσι ώστε ο Νομός να μην αποτελεί απλά χώρο εξόρυξης μαρμάρων αλλά να γίνει το Κέντρο Μαρμάρων στην Ελλάδα.

4. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Καλούμαστε λοιπόν να λάβουμε μέτρα και να δώσουμε προοπτικές που όχι απλώς θα ανακόψουν την πτωτική εξέλιξη των βιομηχανικών επενδύσεων, αλλά να δώσουμε διεξόδους που θα αντιστρέψουν το κλίμα που επικρατεί, θέτοντας τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη βιομηχανικών εγκαταστάσεων που αφενός μεν θα είναι οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμες, θα ακολουθούν δηλαδή αυτό το μοντέλο ανάπτυξης που είναι γνωστό ως «αιφορική ή βιώσιμη ανάπτυξη». Το περιβάλλον και η οικονομική ανάπτυξη είναι δυο έννοιες που δεν πρέπει να αντιπαρά τίθενται. Επομένως η μεγάλη πρόκληση είναι να εξασφαλιστεί η αρμονική συμβίωση της βιομηχανίας με το περιβάλλον και την κοινωνία, παράλληλα με την αύξηση της ανταγωνιστικότητάς της.

Για να το επιτύχουμε αυτό θα πρέπει άμεσα να ληφθούν μέτρα, να κάνουμε χρήση σημαντικών μεθοδολογικών εργαλείων, όπως:

Α) καθορισμού χρήσεων γης με την ολοκλήρωση του χωροταξικού σχεδιασμού.

Β) την χωροθέτηση ΒΙΟΠΑ

Γ) την θέσπιση προτύπων περιβαλλοντικών προδιαγραφών που πρέπει να εφαρμόζονται από την κάθε δραστηριότητα.

Τα παραπάνω πρέπει να θεσμοθετηθούν μέσα από ένα πλέγμα κανονιστικών διατάξεων, που περιλαμβάνονται στην κοινοτική και εθνική νομοθεσία.

Η Πράσινη Ανάπτυξη αναδεικνύεται ως νέο μοντέλο με εφαρμογή σε όλους τους τομείς της κοινωνίας. Είναι ταυτόχρονα ένας πολυδιάστατος στόχος για το μέλλον, για το σύγχρονο τοπίο που διαμορφώνεται. Απαιτείται άμεσα η στροφή προς την πράσινη κατεύθυνση για να πετύχουμε τη βελτίωση της ποιότητας ζωής αλλά και για να έχουμε βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία.

Ροζέτα Σίτα

Χημικός Μηχανικός

Περιφερειακή Ενότητα Δράμας

Διεύθυνση Ανάπτυξης

Τμήμα Χορήγησης Αδειών Ανάπτυξης και Φυσικών Πόρων